

İSPANAK YAPRAK LEKESİ

Cladosporium variable (Cooke) (= *Heterosporium variable*)

1. TANIMI VE YAŞAYIŞI

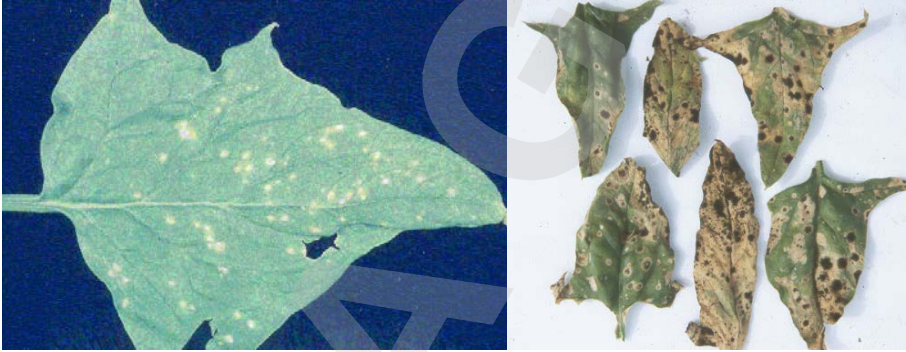
Yaprakların alt tarafında oluşan küf tabakası, fungusun koyu kahverenginde konidiospor ve konidioforlarından meydana gelir. Konidioforları bölmeli olup, uç kısmında zincir şeklinde oluşan konidiosporları taşımaktadır. Konidiosporların uç kısımları hafif sivri, limon veya silindir şeklinde olup, bölmesiz ya da 2 bölmelidir.

Hastalık etmeni fungus nemli ortamlarda gelişir. Düşük sıcaklıkları tercih eder. Hastalığın çıkması için orantılı nemin %100, optimum sıcaklığın da 16–20°C olması gerekir.

Etmen tohumla taşınır. Primer enfeksiyonlar tohum ve tarlada kalan hastalıklı bitki artıklarıyla meydana gelir. Sekonder enfeksiyonlar ise yaprak altlarında oluşan etmenin konidiosporlarının, rüzgâr, yağmur ve sulama ile yayılmasıyla oluşur.

2. ZARAR ŞEKLİ, EKONOMİK ÖNEMİ VE YAYILIŞI

İspanak yapraklarında başlangıçta kuşgözü şeklinde çok sayıda lekeler meydana gelir. Bu lekeler zamanla büyür, birleşir ve tüm yaprak yüzeyine yayılır. Hastalık kısa zamanda bütün yaprakları kaplar ve bütün bitkiyi kurutur. Hastalık ilerledikçe yaprakların alt yüzeyinde bulunan lekeli kısımlarda koyu kahverenginde küf tabakası oluşur (Şekil 13).

Şekil 13. İspanak yaprak lekесinin ispanak yaprağındaki belirtileri.

Özellikle yağışlı havalarda yapraklardaki küf tabakası oluşumu artar yaşlı lekelerin ortasında gri-kahverengi nekrotik alanlar oluşur. Kuru hava şartlarında yapraklardaki lekeli yerler açık kahve veya beyaz bir renk alır, lekeli yerlerin ortası yırtılır ve yaprak üzerinde birçok delik oluşur.

Ayrıca yapraklarda kıvrılmalar da görülebilir. Yaşlı yapraklarda yavaş gelişen lekeler, menekşe renginden kahverengine kadar değişen renkler de oluşabilir.

İspanak ekiliş alanlarında yaygın olarak görülür. Genellikle kış aylarında yavaş gelişen bitkilerin yaşlı yapraklarında etkili olmaktadır.

3. KONUKÇULARI

Tek konukçusu ıspanaktır.

4. MÜCADELESİ

4.1. Kültürel Önlemler

- Tohumluk hastalık görülmeyen tarladan alınmalıdır.
- Ekim nöbeti yapılmalıdır.
- Hastalıklı bitki artıkları tarladan uzaklaştırılmalıdır.

4.2. Kimyasal Mücadele

4.2.1. İlaçlama zamanı

Ekimden önce tohum ilaçlaması yapılır.

4.2.2. Kullanılacak bitki koruma ürünleri ve dozları

Bakanlık tarafından yayınlanan “Bitki Koruma Ürünleri” kitabında tavsiye edilen bitki koruma ürünleri ve dozları kullanılır.

4.2.3. Kullanılacak alet ve makineler

Tohum ilaçlamaları, bidon, kavanoz veya naylon torbalarla yapılabilir.

4.2.4. İlaçlama tekniği

Toz ilaçların tohuma daha iyi yapışması için, Tohumlar 1 saat süre ile ıslatılıp, 1 saat müddetle bir sergi üzerinde yayılarak havalandırılmalıdır. Daha sonra, ilacın tohumla birlikte, tohum yüzeyini kaplayabilecek bir şekilde bidon, kavanoz veya naylon torbada en az 15 dakika sallanması gereklidir.

5. UYGULAMANIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Uygulamanın etki oranının saptanmasında, Kabakgillerde külleme bölümünde anlatıldığı şekilde hastalıklı yaprak alanına göre belirlenen 0-5 skalası kullanılarak değerlendirilmeye alınır.